

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ และ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชาชนที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีรวมทั้งหมด 1,940 คน ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าหลวง

หมู่บ้าน	หมู่ที่	ประชากรผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน (คน)
บ้านสองขนาน	1	237
บ้านน้ำรัก	2	189
บ้านสันตอ	3	250
บ้านท่าหลวงบน	4	179
บ้านท่าหลวงบน	5	190
บ้านท่าหลวงบน	6	211
บ้านท่าระมัว	7	331
บ้านทุ่งโตนด	8	353
รวม		1,940

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี. 2555 : 8

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าหลวง โดยใช้สูตรของ ยามานะ (Yamane, 1973 : 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05 โดยการคำนวณสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด 1,940 คน

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง 0.05

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } n &= \frac{1,940}{1 + (1,940 \times (0.05)^2)} \\ &= \frac{1,940}{5.8111} \\ &= 332 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้นจำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 343 คน เมื่อได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามที่ ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแยกตามรายชุมชนด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชุมชน} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชุมชน}}{\text{จำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด}}$$

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชุมชน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	บ้านสองขนาน	237	40
2	บ้านน้ำรัก	189	32
3	บ้านสันตอ	250	43
4	บ้านท่าหลวงบน	179	31
5	บ้านท่าหลวงบน	190	33
6	บ้านท่าหลวงบน	211	36
7	บ้านท่าระม้า	331	57
8	บ้านทุ่งโตนด	353	60
	รวม	1,940	332

วิธีสุ่มตัวอย่างแบบที่คำนึงถึงความน่าจะเป็น โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย วิธีการแบบใช้ตารางตัวเลขสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนปีที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ด้าน ดังนี้ ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อิทธิพลของผู้นำ จะมีผลต่อการเข้าร่วมการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง ความผูกพันกับท้องถิ่นจะมีผลต่อการเข้าร่วมการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง ความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชนจะมีผลต่อการเข้าร่วมการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่จัดชั้น (Class Interval) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ให้คะแนนตามกำหนดไว้ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้
(ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 77)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย การร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินกิจกรรม ร่วมในการรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผล การดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ด้านเศรษฐกิจและด้านเกษตรกรรม ด้านคุณภาพชีวิตและด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมือง การบริหาร และการบริการ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่จัดขึ้น (Class Interval) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ให้คะแนนตามกำหนดไว้ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้
(ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 77)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้ถูกต้องตามแนวทางของการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (รายนามดังภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบใช้ (Try Out) กับประชาชน จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .9075 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยซักซ้อมทำความเข้าใจการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นสอบถาม ตลอดจนได้ฝึกหัดวิธีสอบถามก่อนที่จะไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงสนามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ใช้เวลาในการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 – 31 มกราคม 2555
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 332 ชุด โดยมีแผนแจกแบบสอบถามในวันประชุมประจำเดือนของแต่ละหมู่บ้าน

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 332 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เลือกใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนปีที่อยู่อาศัย

3.1 เพศ ใช้สถิติ Independent Sample t-test เป็นสถิติที่ใช้ในกรณีทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรอิสระไม่เกิน 2 กลุ่ม และตัวแปรอิสระเป็นระดับ Nominal หรือ Ordinal ส่วนตัวแปรตามเป็นระดับ Interval หรือ Ratio

3.2 อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในท้องถิ่น ใช้สถิติ One-way ANOVA เป็นสถิติที่ใช้ในกรณีทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรอิสระที่มากกว่า 2 กลุ่ม และตัวแปรอิสระเป็นระดับ Nominal หรือส่วนตัวแปรตามเป็นระดับ Interval หรือ Ratio และใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05